

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Mit vár a döntéshozás az ökológusoktól?

Érdiné Szekeres Rozália

FM Természetmegőrzési Főosztály
**„Ökológia és természetvédelem: alkalmazott kutatások szerepe a
gyakorlatban”**

Budapest, 2015. július 8.

Fotó: Máté Bence

CAN YOU COME BACK WITH THAT
3 YEAR STUDY SUMMARISED IN SIX
BULLET POINTS IN POWERPOINT

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Ökológia - döntéshozás

Ökológia szerepe

- Az ökológia azzal foglalkozik, hogy miért nem élhetnek az élőlények bárhol, bármikor, bármekkora számban a Földön.
(*Juhász-Nagy Pál nyomán*)
- Fiatal tudomány, de minden olyan tudás, ami a vesztébe rohanó emberiség számára létfontosságú információ, biztosított.
- Ökológiai lábnyom: Magyarország nagylábon él, 3 hektár az egy főre jutó biológiai kapacitás).

AZ ÖKOLÁBNYOM ÖSSZETEVŐI

Mely tevékenységeinkkel befolyásoljuk a Föld állapotát?

BEÉPÍTETT TERÜLET

HÁZAK
UTAK
INFRASTRUKTÚRA
ERŐMŰVEK

TERMŐTERÜLET

ÉLELMISZER
TAKARMÁNY
BIOÜZEMANYAG
TEXTÍLIA

HALÁSZAT

ÉLELEM A TENGEREKBŐL
ÉS FOLYÓKBÓL

ERDŐHASZNÁLAT

FAKIVÁGÁS:
ÉPÍTKEZÉS
BÚTOR
PAPÍR
TÜZIFA

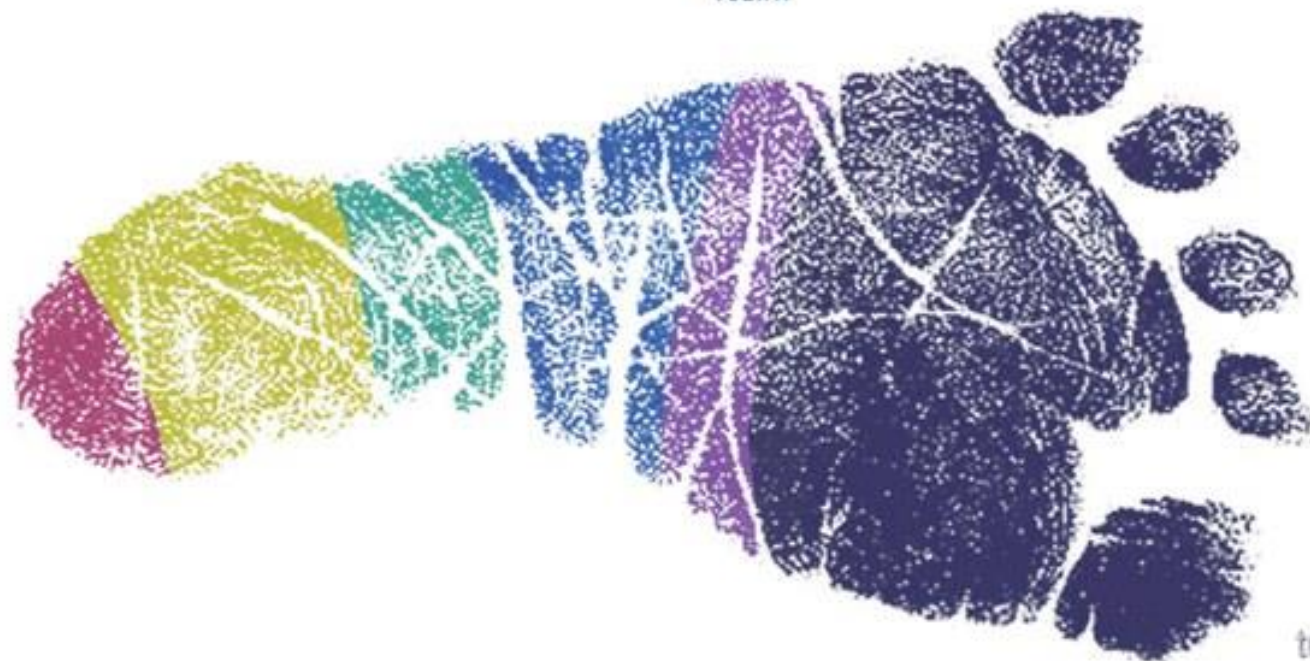
LEGELŐTERÜLET

HŰS
TEJTERMÉK
BŐR
GYAPJÚ

FOSSZILIS TŰZELŐANYAGOK

GYÁRTÁS
SZÁLLÍTÁS
FŰTÉS
HŰTÉS
STB...

tukorbenavilag.hu

Ökológiai lábnyom

Világátlag: 2,7 hektár/fő

Hörcsög

0,014
hektár

Macska

0,15
hektár

Toyota Land Cruiser
10000 km/év

0,41
hektár

Nagy méretű
kutya

1,1
hektár

0,84
hektár

Közepes méretű kutya

Egyesült Arab Emirátusok: 10,7 hektár/fő

Egyesült Államok: 8

Magyarország: 3

Banglades: 0,6

A Föld biokapacitása (hektár/fő):

1,8

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Döntéshozás-ökológia

Döntéshozó fogalma

- A szintek világos elkülönítése
- A kompetenciák megítélése
- Az érdekek felismerése
- A menedzsment és a szakkérdések/szakértők felelőssége

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Mit kínál a döntéshozás az ökológiának?

Természetvédelmi döntéshozó kínálata

- Sok-sok kérdés („50 legfontosabb”)
- Nyitottság
- Figyelem
- Lehetőség

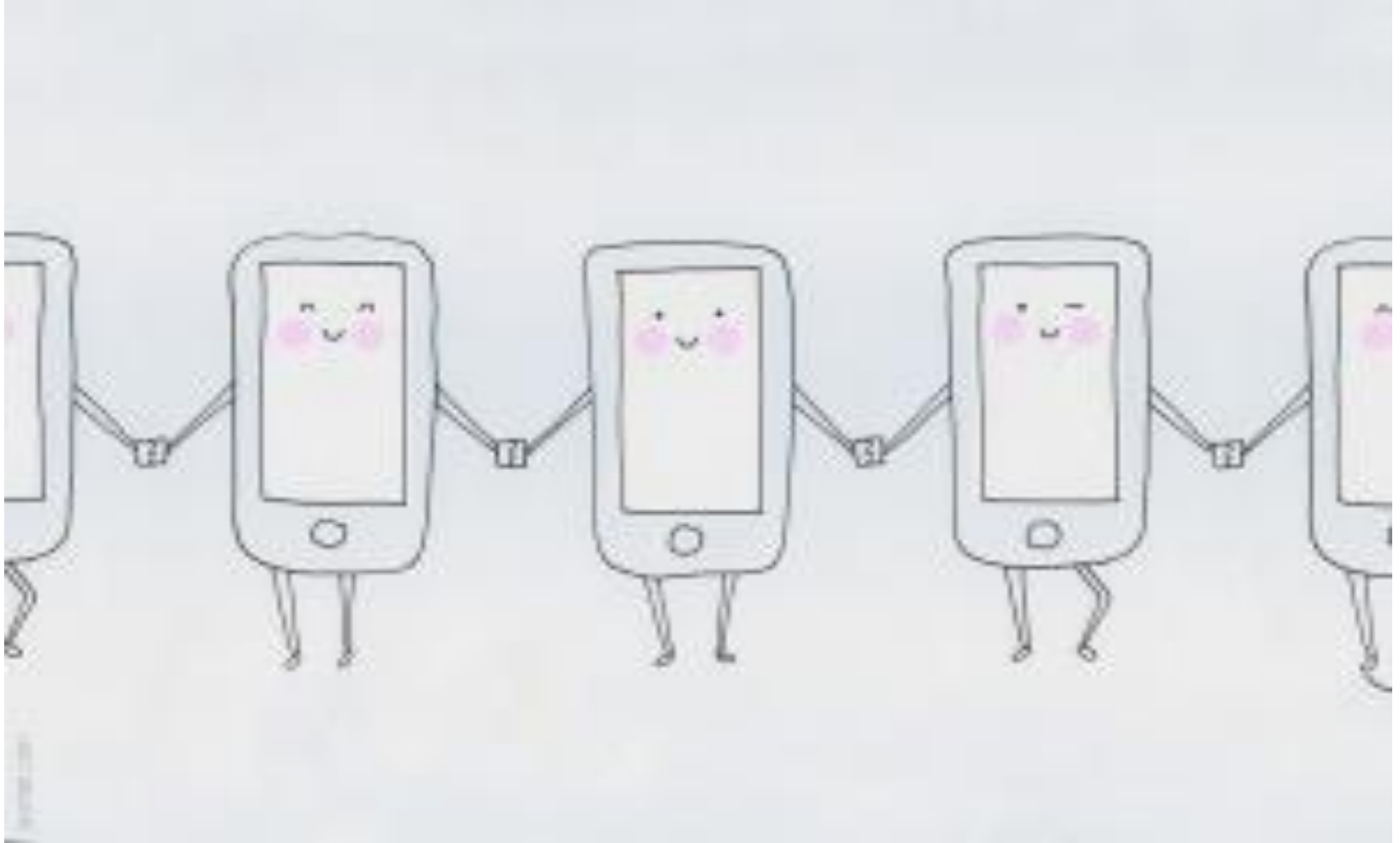

MY DECISION IS MAYBE
AND THAT'S FINAL!

Search: 07638610

Együttműködési modell

Fotó: Máté Bence

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Mit vár a döntéshozás az ökológusoktól?

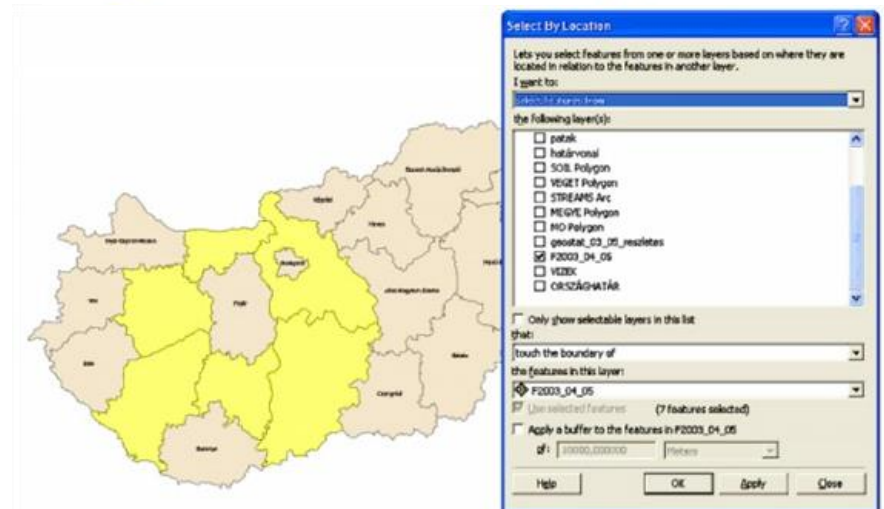
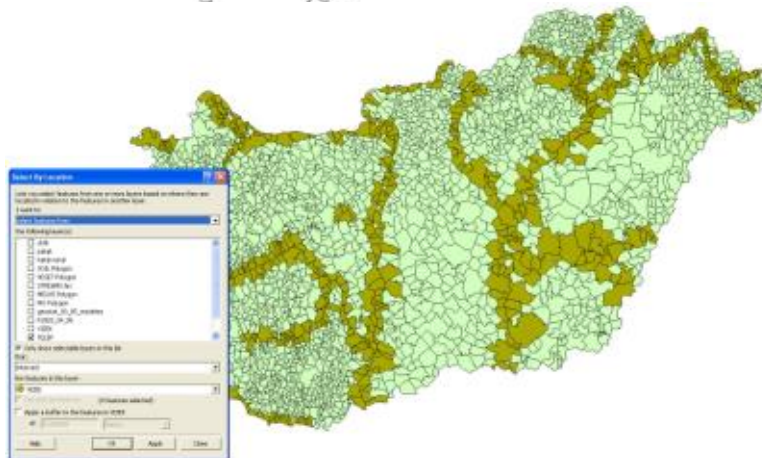
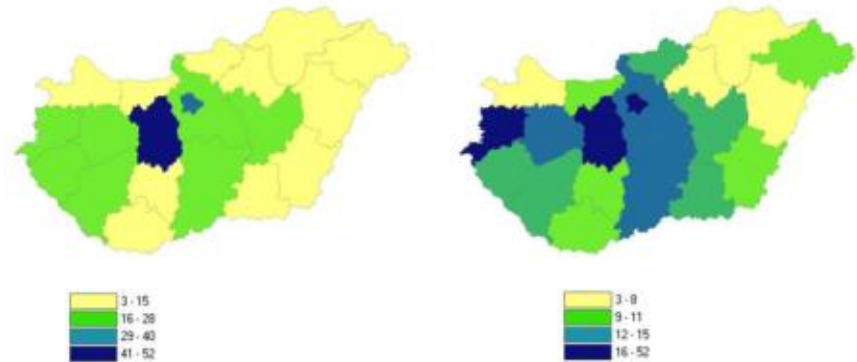
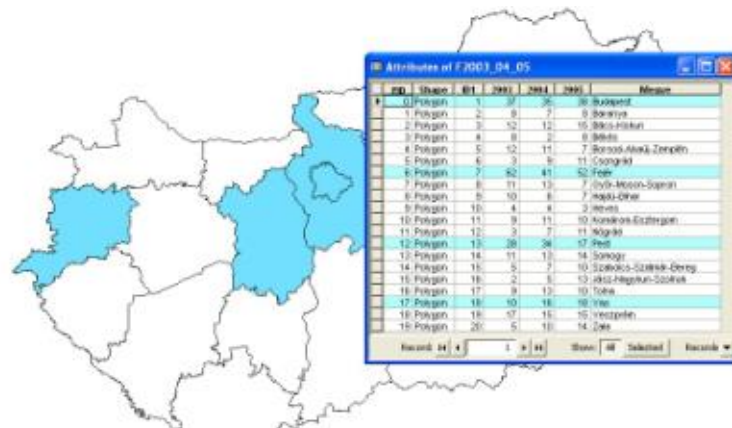
Azaz, a környezetbiológia és természetvédelem felé nyitott kutatóktól pontosabb szakmai ismereteket:

- a fajok, élőhelyek kérdésköréhez (*taxonómiai törzsadattár, faj elterjedési/vegetáció/élőhely térkép, Természetvédelmi Információs Rendszer stb.*);

Térbeli döntés-előkészítés

Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer fejlesztésével megújult a Természetvédelmi Információs Rendszer

Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer továbbfejlesztésére irányuló, a KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0002. számú projekt végrehajtásával korszerű, energiagazdaságos virtualizált központosított informatikai infrastruktúrát alakítottunk ki, integrálva a környezetügyi szakrendszereket. Ezáltal megszűnt a duplikált adattárolás, hatékonyabbá vált az elektronikus ügyintézés.

Az elavult infrastruktúrát lecseréltük, szervereket, hordozható és telepített térinformatikai munkaállomásokat, geodéziai mérőműszereket, GPS készülékeket, mentőegységeket, térképi és ortofotó adatállományokat, valamint alap szoftver elemeket szereztünk be.

Fotó: Máté Bence

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Mit vár a döntéshozás az ökológusoktól?

Pontosabb szakmai ismereteket

- a természetvédelmi kezeléshez, a kezelések nyomon követéséhez;
- a fajokat, élőhelyeket veszélyeztető tényezők feltárásához és azok megszüntetéséhez (*inváziós fajok, fragmentáció stb.*).

Fajok megőrzése és kezelése

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Természetvédelmi oltalom alatt álló fajok köre

- A veszélyeztetett, vagy más szempontból védelemre érdemes fajok **természetvédelmi helyzetének** folyamatos **nyomon követése**, és szükség esetén védetté nyilvánítása.
- A fajokról szerzett ismeretek bővítése.
- **Vörös Könyv!**

Fajmegőrzési tervek

20 növény- és **25** állatfajra elfogadott terv

- Az elfogadott fajmegőrzési tervekben meghatározott **intézkedések végrehajtása**.
- **Veszélyeztetett helyzetű fajokra** fajmegőrzési tervek kidolgozása, akár több fajra vonatkozó tervek formájában.

Monitorozás - Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer

- A monitorozó rendszer fenntartása, az adatgyűjtés, értékelés és adatszolgáltatás **intézményi, szakmai és anyagi feltételeinek** folyamatos biztosítása.
- Az európai uniós és nemzetközi jelentéstételi és monitorozási kötelezettségekhez igazodva a rendszer további bővítése, fejlesztése; a vizsgált taxonok és mintavételi helyek számának növelése.
- Az eredmények bemutatása a hazai és nemzetközi nagyközönség számára.
- Az **önkéntesek** minél szélesebb rétegének **bekapcsolása** az adatgyűjtésbe, felkeltve az érdeklődést természetes környezetünk maradandó értékei iránt.

vadonleső

Keresés:

HÍREK

RÓLUNK

CÉLJAINK

FAJOK

ÖNKÉNTESEK

LINKEK

KAPCSOLAT

TÁMOGATÓK:

Vis. today: 15
Visits: 5,900
Online: 1

Reflektorfényben a leánykőkröcsin

[2011-03-08] - Ebben az évben a reflektorfénybe került a leánykőkröcsin, nem csak azért mert Év Vadvirágának választották meg, hanem azért is, mert a Nemzeti Biod...

Önkéntesekkel a természetért

Oldaltérkép

Bármely állattal, vagy növényvel találkozol is a természetben az alábbiak közül, kérjük a megfelelő képre kattintva rögtön megfigyeld!

EMLŐSÖK

KÉTÉLTŰEK ÉS HÜLLŐK

EGYÉB ROVAROK

BOGARAK

LEPKÉK

NÖVÉNYEK

VADONLESŐ FAJLISTA

2015

AZ ÉV EMLŐSE

Fajok és élőhelyek megőrzése és kezelése

Inváziós fajok elleni védekezés

- A természetvédelmi szempontból kiemelt ökológiai kockázatot jelentő fajok esetében a **védekezés folytatása**, a kezelt területek kiterjedésének és a kezeléssel érintett fajok számának növelése.
- Gazdasági és kereskedelmi céllal az **országba behozott nem őshonos fajok** esetében az inváziós tulajdonságra vonatkozó **kockázatelemzés módszertanának kidolgozása**.
- A potenciális veszélyt jelentő fajokra **megelőzési akcióterv kidolgozása** (terjedési útvonalak, korai észlelőrendszer).
- Ismeretterjesztés és szemléletformálás erősítése.
- Szoros ágazati együttműködés és intézményi háttér kialakítása.

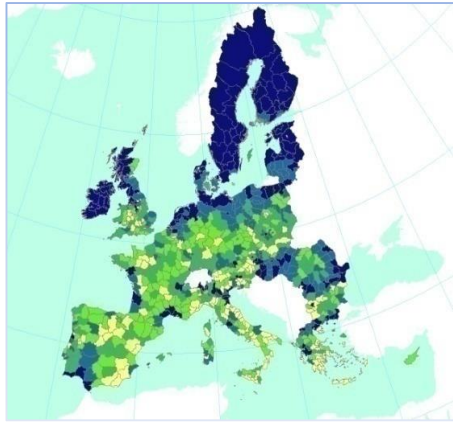
Mit vár a döntéshozás az ökológusoktól?

Pontosabb szakmai ismereteket

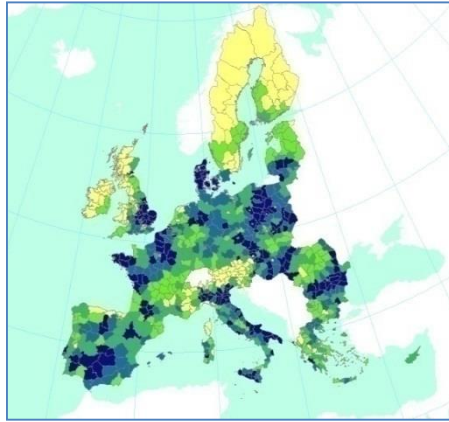
- a különböző trendek, mutatók, indikátorok megállapításához és a folyamatok okainak feltárásához (*agrár-környezetgazdálkodási intézkedések hatása, erdőgazdálkodás stb.*);
- a klímaváltozás hatásainak mérséklésére alkalmas módszerek kidolgozásához;
- az ökoszisztéma szolgáltatásokhoz (erdő, vizes terület stb.);
- Az élőhely-rekonstrukciók szakmai megalapozásához, alternatív megoldások vizsgálatához.

Ökoszisztéma szolgáltatások térképezése

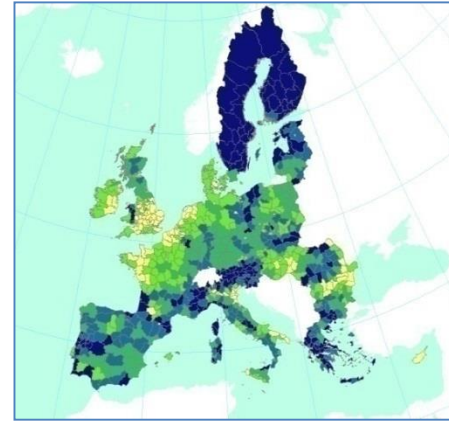
Fresh water availability
(% inland water bodies)

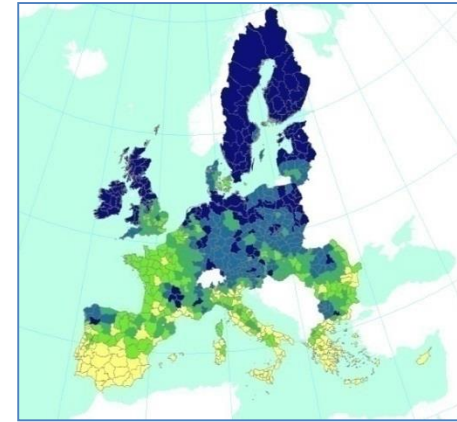
Crop production
(% crop area)

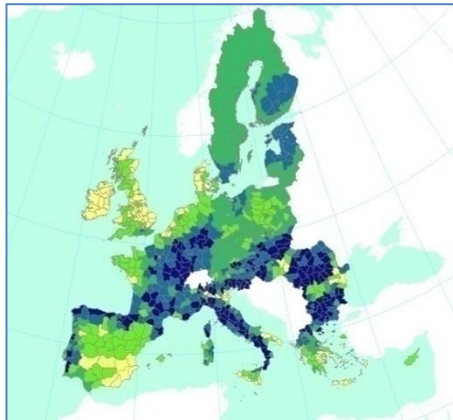
Erosion control
(% forest and seminatural area × erodibility)

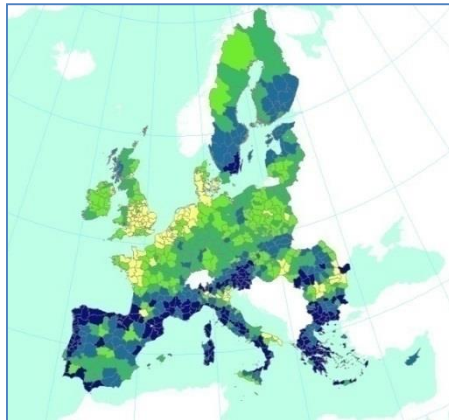
Soil quality regulation
(% C)

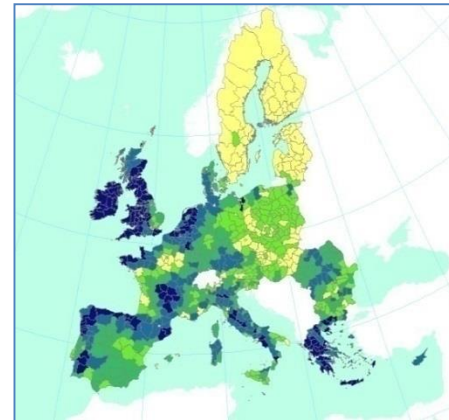
Air quality regulation
(deposition velocity cm y^{-1})

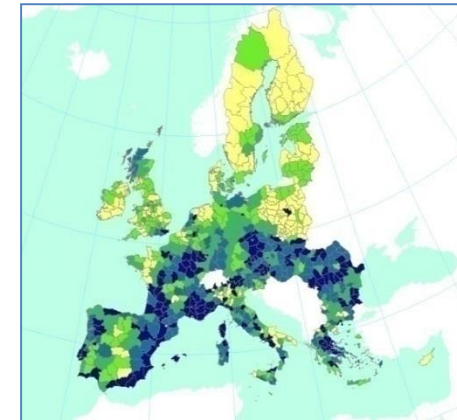
Climate regulation
(NEP kgC km^{-2})

Livestock production
(density of cattle, sheep, goat km^{-2})

Pollination
(Visitation rate × crop dependency)

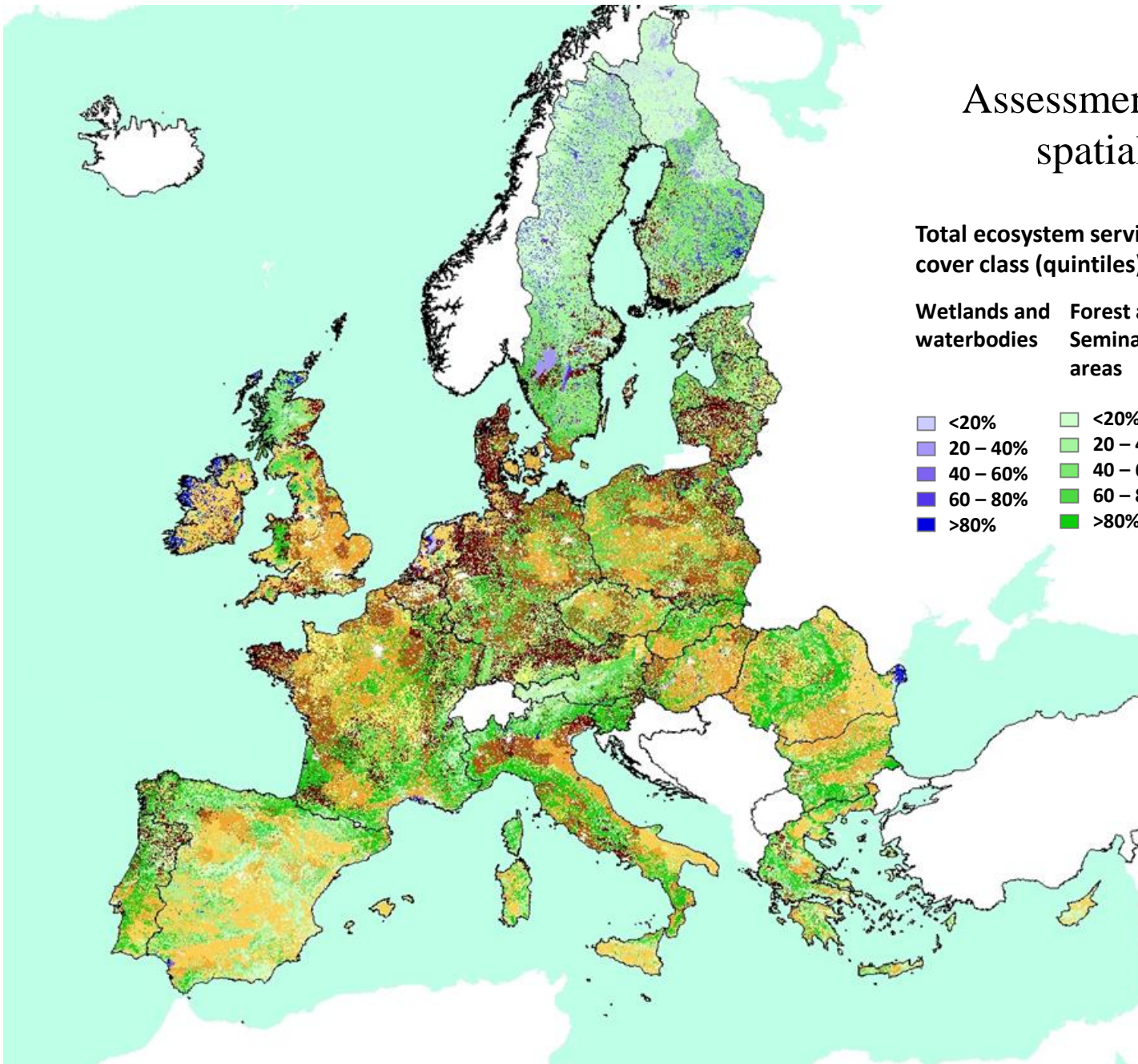
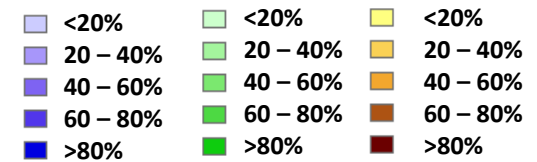
Low → High

Assessment of ES at finer spatial resolution

Total ecosystem service provision by land cover class (quintiles)

Wetlands and waterbodies Forest and Seminatural areas Agricultural areas

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Mit vár a döntéshozás az ökológusoktól?

- Jogalkotási feladataink ökológiai szakmai háttérét.
- Uniós jelentési kötelezettségeink ökológiai szakmai alapját.
- Pályázatírásban, pályáztatásban szakmai részvételt.

Stratégiai prioritások és intézkedések

azonosítása

Fejlesztéspolitikai szempontok

Szakmai szempontok

A pénzügyi tervezés szakmai keretei

Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv 2014-2020

9 STRATÉGIAI PRIORITÁS

- (1) Vizes élőhelyek, árterek
- (2) Vízterek élővilága
- (3) Síkvidéki erdők, gyepek és erdő-gyep komplexek
- (4) Domb- és hegyvidékek összefüggő erdőségei
- (5) Peremhelyzetű (hegylábi) élőhelyek
- (6) Intenzíven hasznosított/lakott területek
- (7) Kutatás, monitorozás, ex-situ fajmegőrzés
- (8) Bemutatás, szemléletformálás, intézményfejlesztés
- (9) Fenntartható hasznosítás

41 INTÉZKEDÉS

1. Természetvédelmi kezelés (13)

2. Élőhelyfejlesztés (10)

3. Kutatás, monitorozás (7)

4. Tervezés, bemutatás, intézményfejlesztés (7)

5. Fenntartható hasznosítás (3)

Operatív Programok

Vidékfejlesztés

Halászat

Környezetvédelem és Energiahatékonyság

Közép-Magyarország

Gazdaságfejlesztés és Innováció

Terület- és Településfejlesztés

Határon átnyúló együttműködés

LIFE (?)

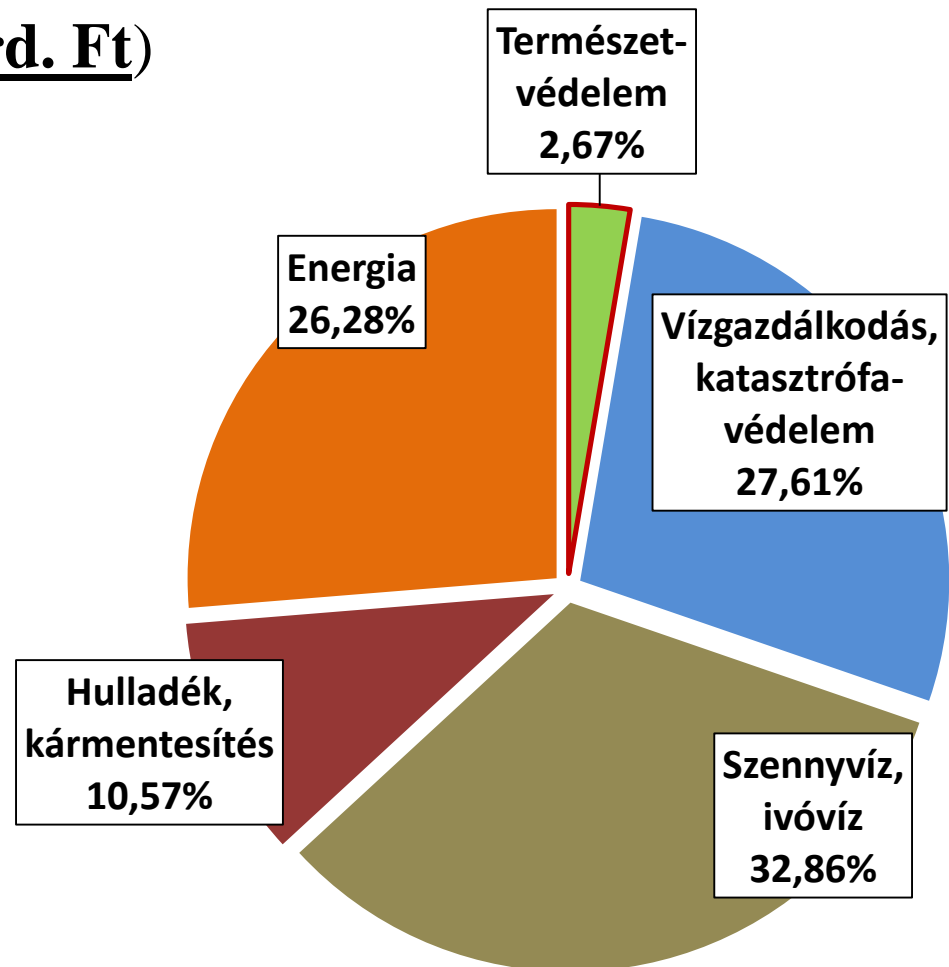
Környezetvédelmi és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP), 2014-2020

4. prioritástengely: Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések (KEHOP 4)

Keret: 100,99 millió € (~ **31,1 Mrd. Ft**)

Elérendő célok:

- 2023-ra a közösségi jelentőségű **fajok és élőhely-típusok 10%-a javuló természetvédelmi helyzetű**
- 2023-ig a természetvédelmi helyzet javítása (élőhely-fejlesztés, kezelési infrastruktúra) **100 000 ha-on**

KEHOP 4 – Intézkedések

1.1. Élőhely-fejlesztési és fajmegőrzési beavatkozások (~ 59%)

1.2. A természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása (~ 29,5 %)

1.3. A természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztést, megalapozó stratégiai vizsgálatok (~ 1,5% + VEKOP részfinanszírozás)

- A közösségi jelentőségű fajok és élőhely-típusok **aktuális természetvédelmi helyzetének meghatározása**
- **Ökoszisztémák és szolgáltatásaik országos felmérése, térképezése, (közgazdasági) értékelése**
- Az ország **tájkarakter alapú térképezése, kataszterezése, a tájkaraktervédelem közép- és hosszú távú eszközrendszerének meghatározása**
- Az **ökoszisztémák helyreállításával kapcsolatos nemzeti stratégiai keret** (restaurációs prioritások és célterületek) meghatározása

1.4. Natura 2000 bemutatói mintaprojektek (~ 10%)

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Mit vár a döntéshozás az ökológusoktól?

- Bizottságokban, eljárásokban szakértői hozzájárulást.
- A génmegőrzési intézmények tevékenységének a segítségét.
- A géntechnológiával módosított szervezetek ügyében folytatott törekvéseink szakmai támogatását.
- Szakmai támogatást a magyar természetvédelem társadalmi, kormányzati és uniós elfogadottságának javításában.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

MAGYAR
NEMZETI
PARKOK

Nemzeti park igazgatóságok

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Génmegőrzés

Az agrobiodiverzitás megőrzésének intézményei

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Génmegőrzés

Haszonállat-génmegőrzési Központ (HáGK), Gödöllő

- Az őshonos magyar haszonállatfajták (kiemelten a kisállatfajták és a pannon méh) génmegőrzési, tenyésztési feladatok tudományos megalapozása.
- Korszerű, ökológiai szemléletű, állattenyésztéssel kapcsolatos új tudományos ismeretek szélesebb körben való elterjesztése.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Génmegőrzés

Növényi Diverzitás Központ (NöDiK), Tápiószele

- A hazai zöldség- és szántóföldi növényfajták génbanki megőrzése, hasznosításának elősegítése, a szaporító anyag hosszú távú megőrzése hűtött magtárolókban.
- 130 ha szántón 7 ezer génbanki tétel termesztése (felszaporítás, felújító vetés).
- Génforrások közreadása (2014-ben 1600 mintakérés teljesült), felkutatása és gyűjtése.

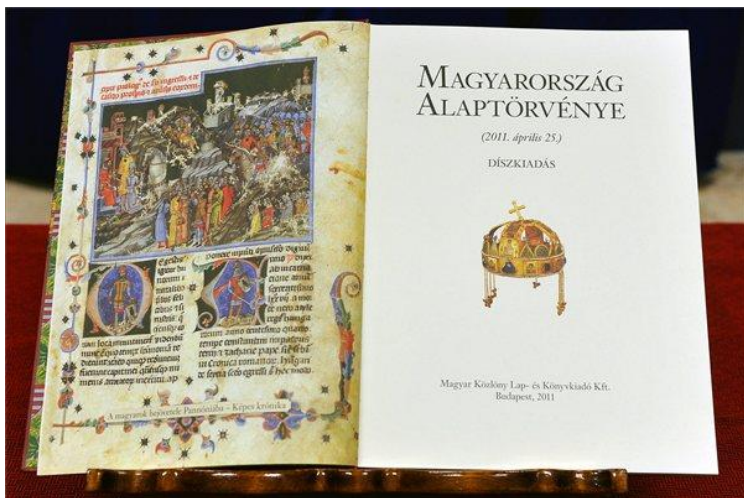
FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Géntechnológiával módosított szervezetek(GMO-k)

Alaptörvény XX. Cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország *genetikailag módosított élőlényektől mentes* mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény-és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

*Magyarország
Alaptörvénye, Alapvetés P) cikk*

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Fotó: Máté Bence

www.termeszetvedelem.hu